

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2020/1184**zo 17. júla 2020****o vnútroštátnych ustanoveniach týkajúcich sa obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách oznámených Maďarskom podľa článku 114 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie***[oznámené pod číslom C(2020) 4862]***(Iba maďarské znenie je autentické)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114 ods. 6,

keďže:

1. SKUTKOVÝ STAV A KONANIE

- (1) Maďarsko 19. júla 2019 oznámilo Komisii na základe článku 114 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) svoj úmysel zachovať vnútroštátne ustanovenia o obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách, odchyľujúc sa tak od nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 ⁽¹⁾.

1.1. Právne predpisy Únie**1.1.1. Článok 114 ods. 4 a 6 ZFEÚ**

- (2) V článku 114 ods. 4 a 6 ZFEÚ sa stanovuje:

„4. Ak po prijatí harmonizačného opatrenia Európskym parlamentom a Radou, Radou alebo Komisiou členský štát, z dôležitých dôvodov uvedených v článku 36 alebo týkajúcich sa ochrany životného alebo pracovného prostredia, považuje za nevyhnutné zachovať vnútroštátne ustanovenia, upovedomí o nich Komisiu a uvedie dôvody ich zachovania.

[...]

6. Komisia do šiestich mesiacov po oznámení uvedenom v odsekoch 4 [...] dané vnútroštátne ustanovenia schváli alebo zamietne na základe overenia, že neslúžia svojoľnej diskriminácii alebo skrytému obmedzovaniu obchodu medzi členskými štátmi, a nebránia fungovaniu vnútorného trhu.

Ak Komisia v tejto lehote nerozhodne, vnútroštátne ustanovenia uvedené v odsekoch 4 [...] sa považujú za schválené.

V prípadoch opodstatnených komplexnosťou veci a za predpokladu, že sa tým neohrozí ľudské zdravie, môže Komisia upovedomiť daný členský štát o prípadnom predĺžení uvedenej lehoty najviac o ďalších šesť mesiacov.“

1.2. Harmonizačné pravidlá v oblasti produktov na hnojenie**1.2.1. Nariadenie (ES) č. 2003/2003**

- (3) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 ⁽²⁾ platí pre produkty, ktoré sú umiestňované na trhu ako hnojivá označené ako „hnojivá ES“. Hnojivo, ktoré patrí k typom hnojív uvedených v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 2003/2003 a ktoré spĺňa podmienky stanovené v uvedenom nariadení, možno označiť ako „hnojivo ES“ a je možný jeho voľný pohyb na vnútornom trhu.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003 (Ú. v. EÚ L 170, 25.6.2019, s. 1).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 z 13. októbra 2003 o hnojivách (Ú. v. EÚ L 304, 21.11.2003, s. 1).

- (4) V prílohe I k nariadeniu (ES) č. 2003/2003 sa stanovuje úplný zoznam typov hnojív, na ktoré sa vzťahujú harmonizačné pravidlá. Pre každý typ hnojiva sa stanovujú osobitné požiadavky týkajúce sa napríklad obsahu živín, rozpustnosti živín alebo metód spracovania.
- (5) Nariadenie (ES) č. 2003/2003 sa uplatňuje najmä na anorganické hnojivá. Niektoré typy hnojív, na ktoré sa vzťahuje, majú obsah fosforu 5 hm. % ekvivalentu oxidu fosforečného (P_2O_5) alebo vyšší.
- (6) V článku 5 nariadenia (ES) č. 2003/2003 sa stanovuje zásada voľného obehu hnojív ES na vnútornom trhu, pričom sa v ňom uvádza, že členské štáty nesmú na základe zloženia, identifikácie, označenia alebo balenia a iných ustanovení uvedených v danom nariadení zakázať a obmedziť umiestnenie hnojív označených ako „hnojivo ES“, ktoré spĺňajú ustanovenia daného nariadenia, na trh, ani takémuto umiestneniu brániť.
- (7) V uvedenom nariadení sa nestanovujú limitné hodnoty pre kontaminanty v hnojivách ES. Hnojivá ES s obsahom fosforu aspoň 5 % P_2O_5 sa preto, až na niekoľko výnimiek založených na rozhodnutiach Komisie pri uplatňovaní príslušných ustanovení ZFEÚ⁽³⁾, voľne pohybujú na vnútornom trhu bez ohľadu na ich obsah kadmia.
- (8) Úmysel Komisie riešiť otázku neúmyselného znečistenia minerálnych hnojív kadmium bol však oznámený už v odôvodnení 15 nariadenia (ES) č. 2003/2003. Podľa neho „Hnojivá môžu byť znečistené látkami, ktoré môžu potenciálne predstavovať riziko pre zdravie ľudí a zvierat a pre životné prostredie. V nadväznosti na stanovisko Vedeckého výboru pre toxicitu, ekotoxicitu a životné prostredie (SCTEE) má Komisia v úmysle riešiť otázku neúmyselného znečistenia minerálnych hnojív kadmium a tam, kde to bude primerané, navrhne nariadenie, ktoré má v úmysle predložiť Európskemu parlamentu a Rade. Ak je to primerané, vykoná sa podobná revízia v prípade iných znečisťujúcich látok“.

1.2.2. Nariadenie (EÚ) 2019/1009

- (9) Nariadením (EÚ) 2019/1009 sa stanovujú harmonizačné pravidlá pre „EÚ produkty na hnojenie“. Zároveň sa ním s účinnosťou od 16. júla 2022 ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003.
- (10) EÚ produkty na hnojenie sú produkty na hnojenie, ktoré sú sprístupňované na vnútornom trhu s označením CE. EÚ produkt na hnojenie musí spĺňať požiadavky stanovené v nariadení (EÚ) 2019/1009 pre príslušnú kategóriu produktov podľa účinku (ďalej len „PFC“) a kategóriu alebo kategórie komponentných materiálov a musí byť označený v súlade s požiadavkami na označovanie stanovenými v uvedenom nariadení. Existuje sedem PFC pre EÚ produkty na hnojenie, z ktorých jedna sa týka hnojív.
- (11) V nariadení (EÚ) 2019/1009 sú anorganické hnojivá upravené všeobecnejšie než v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 2003/2003, pričom sa v ňom stanovuje niekoľko všeobecných požiadaviek týkajúcich sa ich kvality a bezpečnosti. Nariadenie (EÚ) 2019/1009 sa okrem toho uplatňuje na organické a organicko-minerálne hnojivá, ktoré nespádajú do vecnej pôsobnosti nariadenia (ES) č. 2003/2003.
- (12) Nariadením (EÚ) 2019/1009 sa na úrovni Únie zavádza pojem „fosforečné hnojivá“ pre anorganické hnojivá s obsahom makroživiny alebo organicko-minerálne hnojivá, ktorých obsah fosforu je aspoň 5 % P_2O_5 .
- (13) V nariadení sa po prvýkrát na úrovni Únie stanovujú limitné hodnoty kontaminantov v EÚ produktoch na hnojenie. Na základe bodu 3 písm. a) podbodu ii) v PFC 1(B) Organicko-minerálne hnojivo a bodu 2 písm. a) podbodu ii) v PFC 1(C)(I) Anorganické hnojivo s obsahom makroživiny prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2019/1009 nesmie obsah kadmia vo fosforečných hnojivách presiahnuť limitnú hodnotu 60 mg/kg P_2O_5 .

⁽³⁾ Pozri rozhodnutia Komisie z 3. januára 2006: 2006/347/ES o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Švédskym kráľovstvom podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách (Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2006, s. 19), 2006/348/ES o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Fínskou republikou podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách (Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2006, s. 25) a 2006/349/ES o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Rakúskou republikou podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách (Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2006, s. 31).

- (14) Zásada voľného pohybu je zakotvená v článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1009, podľa ktorého členské štáty z dôvodov týkajúcich sa zloženia, označenia alebo iných aspektov upravených uvedeným nariadením nebránia tomu, aby sa EÚ produkty na hnojenie, ktoré sú v súlade s daným nariadením, sprístupňovali na trhu. Avšak podľa článku 3 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/1009 členský štát, ktorý k 14. júlu 2019 využíva výnimku z nariadenia (ES) č. 2003/2003 v súvislosti s obsahom kadmia v hnojivách udelenú v súlade s článkom 114 ods. 4 ZFEÚ, môže pre obsah kadmia vo fosforečných hnojivách naďalej uplatňovať na EÚ produkty na hnojenie vnútroštátne limitné hodnoty až dovtedy, kým sa nebudú pre obsah kadmia vo fosforečných hnojivách uplatňovať na úrovni Únie harmonizované limitné hodnoty, ktoré sa rovnajú limitným hodnotám uplatňovaným v dotknutom členskom štáte alebo sú nižšie ako tieto limitné hodnoty.
- (15) Okrem toho má Komisia do 16. júla 2026 povinnosť zrevidovať limitné hodnoty pre obsah kadmia vo fosforečných hnojivách s cieľom posúdiť realizovateľnosť zníženia týchto limitných hodnôt na nižšiu vhodnú úroveň. Komisia musí zohľadniť environmentálne faktory, najmä v súvislosti s pôdnymi a klimatickými podmienkami, zdravotné faktory, ako aj sociálno-ekonomické faktory vrátane bezpečnosti dodávok.

1.2.3. Voliteľný systém

- (16) Trh EÚ v oblasti produktov na hnojenie je iba čiastočne harmonizovaný.
- (17) Cieľom nariadenia (ES) č. 2003/2003 je zabezpečiť voľný obeh hnojív ES na vnútornom trhu. Nevzťahuje sa však na tzv. vnútroštátne hnojivá, ktoré sa uvádzajú na trh členských štátov v súlade s ich vnútroštátnymi právnymi predpismi. Výrobcovia si môžu vybrať, či hnojivo uvedú na trh ako „hnojivo ES“ alebo ako „vnútroštátne hnojivo“.
- (18) V nariadení (EÚ) 2019/1009 sa tento voliteľný systém zachováva bez zmien. Zabezpečuje sa ním teda voľný pohyb EÚ produktov na hnojenie na vnútornom trhu a naďalej sa ním umožňuje uvádzanie vnútroštátnych produktov na hnojenie na trh. Možnosť výberu naďalej prináleží výrobcovi.
- (19) Na základe nariadenia (ES) č. 2003/2003, pokiaľ ide o hnojivá ES, a nariadenia (EÚ) 2019/1009, pokiaľ ide o EÚ produkty na hnojenie, nesmú členské štáty z dôvodov týkajúcich sa okrem iného obsahu kadmia brániť tomu, aby sa vyhovujúce hnojivá ES a EÚ produkty na hnojenie sprístupňovali na trhu.
- (20) Členské štáty však môžu zachovať alebo zaviesť akékoľvek limitné hodnoty obsahu kontaminantov vo vnútroštátnych produktoch na hnojenie nespádajúcich do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2019/1009, ktoré považujú za vhodné. Každého členského štátu sa do väčšej alebo menšej miery týka hrozba, ktorú akumulácia kadmia predstavuje z hľadiska dlhodobej udržateľnosti rastlinnej výroby. Väčšina členských štátov už zaviedla pravidlá obmedzujúce obsah kadmia vo vnútroštátnych produktoch na hnojenie s cieľom znížiť emisie kadmia v životnom prostredí, a tým aj expozíciu ľudí účinkom kadmia. Toto rozhodnutie sa nevzťahuje na takýto druh pravidiel.
- (21) Harmonizačné pravidlá Únie teda existujú súbežne s vnútroštátnymi ustanoveniami uplatniteľnými na produkty na hnojenie.

1.3. Oznámené vnútroštátne ustanovenia

- (22) Vnútroštátne ustanovenia, ktoré oznámilo Maďarsko (ďalej len „oznámené vnútroštátne ustanovenia“), sú uvedené vo vyhláske ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka č. 36/2006 z 18. mája 2006 o povolení, skladovaní, uvádzaní na trh a používaní produktov na hnojenie. Vo vyhláske č. 36/2006 sú uvedené určité podmienky. Konkrétne je v bode 1.2 prílohy 3 k vyhláske stanovená vnútroštátna limitná hodnota pre kadmium na úrovni 20 mg/kg P₂O₅. Táto limitná hodnota sa vzťahuje na tri kategórie vnútroštátnych hnojív: fosforečné hnojivá, hnojivá NPK a hnojivá s obsahom NPK a mikroživiny bez ohľadu na obsah P₂O₅. Maďarsko vo svojom liste z 27. septembra 2019 potvrdilo, že limitná hodnota sa nevzťahuje na hnojivá ES.
- (23) Maďarsko vo svojom oznámení a v doplňujúcich informáciách predložených Komisii uviedlo, že má v úmysle uplatňovať už uvedenú limitnú hodnotu na anorganické a organicko-minerálne hnojivá, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) 2019/1009 a sú dostupné na trhu v Maďarsku. Oznámené vnútroštátne ustanovenia, ak budú schválené, sa budú konkrétne uplatňovať len ako výnimka z ustanovení o fosforečných hnojivách uvedených v bode 3 písm. a) podbode ii) v PFC 1(B) a bode 2 písm. a) podbode ii) v PFC 1(C)(I) v časti II prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2019/1009. Tieto ustanovenia sa týkajú anorganických a organicko-minerálnych hnojív s celkovým obsahom fosforu 5 hm. % ekvivalentu oxidu fosforečného (P₂O₅) alebo vyšším.

- (24) Vo vzťahu k rôznym iným podmienkam stanoveným vo vyhláske č. 36/2006, než sú limitné hodnoty pre kadmium, Maďarsko potvrdilo, že tieto podmienky sa nemajú považovať za oznámené vnútroštátne ustanovenia odchylné od nariadenia (EÚ) 2019/1009, ktoré má schváliť Komisia, a nemá v úmysle zaviesť výnimku z tohto nariadenia presahujúcu limitnú hodnotu pre kadmium.

1.4. Postup

- (25) V čase prijatia nariadenia (EÚ) 2019/1009 Maďarsko spolu s Českou republikou a Slovenskou republikou podpísali politické vyhlásenie, v ktorom vyjadrili poľutovanie nad nízkymi ambíciami, pokiaľ ide o konečný kompromis v súvislosti s limitnou hodnotou kadmia vo fosforečných hnojivách, a zároveň naznačili, že podporujú vnútroštátne odchýlky od tejto hodnoty na základe článku 114 ods. 4 ZFEÚ.
- (26) Maďarsko listom zo 17. júla 2019, ktorý bol zaevidovaný ako doručený 19. júla 2019, oznámilo Komisii svoj úmysel zachovať vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách a odchýliť sa tak od nariadenia (EÚ) 2019/1009. Odôvodnenie, ktoré Maďarsko uviedlo, je v súlade s článkom 114 ods. 4 ZFEÚ v spojení s článkom 36 ZFEÚ založené na dôležitých dôvodoch týkajúcich sa dlhodobej ochrany pôdy a výslednej ochrany zdravia ľudí a ochrany životného prostredia.
- (27) Komisia listom z 26. júla 2019 potvrdila prijatie oznámenia a informovala maďarské orgány, že šesťmesačná lehota na jeho preskúmanie podľa článku 114 ods. 6 ZFEÚ začala plynúť 20. júla 2019.
- (28) Maďarské orgány listami z 27. septembra 2019 a 15. októbra 2019 zaslali Komisii doplňujúce informácie na podporu svojho oznámenia na základe článku 114 ods. 4 ZFEÚ. Uvedené informácie objasňujú vecnú pôsobnosť vnútroštátnych ustanovení, ktoré chce Maďarsko zachovať, a takisto poskytujú podrobné údaje o trhu s hnojivami v Maďarsku.
- (29) Komisia ďalej uverejnila oznámenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽⁴⁾ s cieľom informovať zainteresované strany o úmysle Maďarska zachovať vnútroštátne opatrenia, ako aj o dôvodoch, na ktoré sa v súvislosti so žiadosťou odvoláva. Listom z 19. novembra 2019 Komisia informovala o oznámení aj ostatné členské štáty a dala im možnosť predložiť k nemu do 30 dní pripomienky.
- (30) Komisii boli v rámci tejto lehoty doručené pripomienky od dvoch členských štátov, konkrétne Českej republiky a Lotyšska. Lotyšsko uviedlo, že nemá námietky voči úmyslu Maďarska zachovať vnútroštátne ustanovenia odchylné od ustanovení nariadenia (EÚ) 2019/1009 vo vzťahu k limitnej hodnote pre kadmium vo fosforečných hnojivách. Česká republika uviedla, že nemá žiadne pripomienky týkajúce sa oznámenia. Po zverejnení oznámenia v úradnom vestníku neboli predložené žiadne pripomienky.
- (31) Vzhľadom na komplexnosť predmetnej veci a to, že samotným predĺžením lehoty nie je ohrozené ľudské zdravie, považovala Komisia v rozhodnutí vydanom 17. januára 2020 ⁽⁵⁾ v súlade s článkom 114 ods. 6 tretím pododsekom ZFEÚ za odôvodnené predĺžiť lehotu uvedenú v článku 114 ods. 6 prvom pododseku ZFEÚ o ďalších šesť mesiacov, ktoré uplynú 20. júla 2020. Vzhľadom na to, že komplexnosť predmetnej veci sa týkala podmienok prípustnosti, Komisia si vyhradila možnosť rozhodnúť o prípustnosti oznámenia v tomto rozhodnutí.

2. POSÚDENIE

2.1. Prípustnosť

- (32) Podľa článku 114 ods. 4 a 6 ZFEÚ môže členský štát po prijatí harmonizačného opatrenia zachovať svoje prísnejšie vnútroštátne ustanovenia z dôležitých dôvodov uvedených v článku 36 ZFEÚ alebo z dôvodov týkajúcich sa ochrany životného alebo pracovného prostredia, a to za predpokladu, že o týchto vnútroštátnych ustanoveniach upovedomí Komisiu a Komisia ich schváli.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 394, 21.11.2019, s. 2.

⁽⁵⁾ Rozhodnutie Komisie, ktorým sa predlžuje lehota uvedená v článku 114 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s vnútroštátnymi ustanoveniami týkajúcimi sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách oznámenými Maďarskom podľa článku 114 ods. 4 zmluvy [C(2020) 134 final].

- (33) Maďarsko žiada komisiu o udelenie výnimky, ktorá umožní uvádzať na maďarský trh len tie fosforečné hnojivá s obsahom oxidu fosforečného (P_2O_5) aspoň 5 % P_2O_5 , ktoré obsahujú najviac 20 mg kadmia/kg P_2O_5 . Maďarsko v liste z 27. septembra 2019 objasnilo, že má v úmysle zachovať výnimku z limitnej hodnoty stanovenej pre kadmium vo fosforečných hnojivách, a to v anorganických hnojivách s obsahom makroživiny aj organicko-minerálnych hnojivách.
- (34) Aby mohla Komisia určiť prípustnosť požiadavky, musí posúdiť, či sú príslušné oznámené vnútroštátne ustanovenia opatrením existujúcim pred harmonizáciou odchylným od novo zavedeného harmonizačného pravidla a či je toto opatrenie prísnejšie.

2.1.1. *Posúdenie existencie oznámených vnútroštátnych ustanovení pred harmonizáciou*

- (35) Na účely tohto posúdenia je dôležité zohľadniť osobitnú komplexnosť danej situácie.
- (36) Po prvé, úplný zoznam úzko vymedzených typov hnojív ES stanovený v nariadení (ES) č. 2003/2003 sa nahradí úplne odlišným regulačným režimom. Nariadením (EÚ) 2019/1009 sa tak tieto typy hnojív nahradia oveľa všeobecnejšími kategóriami hnojív a rozsah harmonizácie sa rozšíri aj na iné kategórie produktov než hnojivá. Inými slovami, zatiaľ čo nariadenie (EÚ) 2019/1009 sa bude vzťahovať na všetky výrobky, ktoré boli harmonizované už na základe nariadenia (ES) č. 2003/2003, pre niektoré kategórie hnojív, ktoré patria do jeho rozšíreného rozsahu pôsobnosti, bude predstavovať prvé harmonizačné opatrenie EÚ.
- (37) Po druhé, hoci sa nariadením (ES) č. 2003/2003 harmonizujú hnojivá ES, neurčuje sa ním harmonizovaná limitná hodnota pre kadmium. Inými slovami, hoci niektoré z hnojív, na ktoré sa zameriavajú oznámené vnútroštátne ustanovenia, už ako také boli predmetom harmonizačných opatrení, tieto harmonizačné opatrenia sa doteraz nezameriavali na riziko, ktoré majú riešiť oznámené vnútroštátne ustanovenia.
- (38) Po tretie, Maďarsko nepožiadalo o výnimku z nariadenia (ES) č. 2003/2003 a v súčasnosti neuplatňuje žiadnu limitnú hodnotu kadmia pre hnojivá ES.
- (39) V dôsledku tejto komplexnosti vznikla otázka, či by sa mohli oznámené vnútroštátne ustanovenia považovať za ustanovenia, ktoré zostávajú v platnosti a upovedomí sa o nich Komisia v súlade s článkom 114 ods. 4 ZFEÚ vo vzťahu k nariadeniu (EÚ) 2019/1009, pričom sa zohľadní harmonizácia stanovená nariadením (ES) č. 2003/2003.
- (40) Na jednej strane sa článkom 3 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/1009 predchádzajúce výnimky stanovené v článku 5 nariadenia (ES) č. 2003/2003 rozširujú na článok 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1009, čím sa umožňuje, aby sa existujúce vnútroštátne opatrenia, ktoré sa na základe oznámení podľa článku 114 ods. 4 ZFEÚ a rozhodnutí Komisie podľa článku 114 ods. 6 ZFEÚ právoplatne uplatňujú na hnojivá patriace do rozsahu harmonizácie stanoveného v nariadení (ES) č. 2003/2003, uplatňovali aj na EÚ produkty na hnojenie, ktoré budú po prvýkrát patriť do novo rozšíreného rozsahu harmonizácie na základe nariadenia (EÚ) 2019/1009. Tým sa potvrdzuje aj to, že nariadenie (EÚ) 2019/1009 je pokračovaním harmonizácie vyplývajúcej z nariadenia (ES) č. 2003/2003.
- (41) Na druhej strane sa v odôvodnení 11 nariadenia (EÚ) 2019/1009 potvrdzuje, že parafrázovaním článku 114 ods. 4 ZFEÚ zákonodarca usúdil, že nariadenie (EÚ) 2019/1009 by sa malo vziať do úvahy na účely posúdení podľa článku 114 ods. 4 ZFEÚ:

„Niekoľko členských štátov má zavedené vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa obmedzuje obsah kadmia vo fosforečných hnojivách z dôvodov týkajúcich sa ochrany zdravia ľudí a ochrany životného prostredia. Ak by členský štát považoval za potrebné zachovať takéto vnútroštátne ustanovenia po tom, ako sa podľa tohto nariadenia prijímajú harmonizované limitné hodnoty, a dovedy, kým uvedené harmonizované limitné hodnoty nebudú rovnaké alebo nižšie ako vnútroštátne limitné hodnoty, ktoré sú už v platnosti, mal by ich oznámiť Komisii v súlade s článkom 114 ods. 4 ZFEÚ. Okrem toho, v súlade s článkom 114 ods. 5 ZFEÚ, ak by členský štát považoval za potrebné zaviesť nové vnútroštátne ustanovenia, ako sú napríklad ustanovenia obmedzujúce obsah kadmia vo fosforečných hnojivách, na základe vedeckých dôkazov týkajúcich sa ochrany životného alebo pracovného prostredia z dôvodu problému, ktorý je špecifický pre daný členský štát a ktorý vznikol po prijatí uvedeného nariadenia, mal by plánované ustanovenia, ako aj dôvody ich zavedenia oznámiť Komisii. [...]“

- (42) Takýto výklad potvrdzuje aj rozdiel vo vecnej pôsobnosti nariadenia (ES) č. 2003/2003 a nariadenia (EÚ) 2019/1009, v rámci ktorého nariadenie (EÚ) 2019/1009 nahrádza nariadenie (ES) č. 2003/2003 nielen z hľadiska rozšíreného rozsahu pôsobnosti, ale aj z hľadiska úplne iného regulačného režimu.

- (43) Takisto možno poukázať na to, že v predchádzajúcich prípadoch, v ktorých nové harmonizačné opatrenie nahradilo už existujúce opatrenie, sa Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) odvolával len na novo prijaté harmonizačné opatrenie ako na opatrenie, ktoré by sa malo vziať do úvahy na účely posúdení podľa článku 114 ods. 4 ZFEÚ⁽⁶⁾.
- (44) Možno teda povedať, že vzhľadom na to, že nariadenie (EÚ) 2019/1009 je harmonizačné opatrenie, ktoré by sa malo vziať do úvahy na účely posúdenia oznámených vnútroštátnych ustanovení podľa článku 114 ods. 4 ZFEÚ, je úlohou Komisie zistiť, či oznámené vnútroštátne ustanovenia existovali pred týmto nariadením v súlade s požiadavkou článku 114 ods. 4 ZFEÚ.
- (45) Po štvrté, v nariadení (EÚ) 2019/1009 aj nariadení (ES) č. 2003/2003 sa uplatňuje už opísaný voliteľný systém, čo znamená, že popri harmonizačných pravidlách EÚ môžu existovať aj vnútroštátne pravidlá s rovnakou vecnou pôsobnosťou, ako majú harmonizačné pravidlá, ale len vo vzťahu k produktom, ktoré sa neuvádzajú na trh na základe harmonizačných pravidiel. Oznámené vnútroštátne ustanovenia sa doteraz vzťahovali len na takéto produkty, t. j. na hnojivá označené v odôvodnení 17 vyššie ako „vnútroštátne hnojivá“. Súčasné uplatňovanie oznámených vnútroštátnych ustanovení na takéto vnútroštátne hnojivá je tak zákonné, pretože harmonizačné pravidlá sú pre osobu uvádzajúcu hnojivá na trh voliteľné. Maďarsko má však teraz v úmysle uplatňovať tie isté oznámené vnútroštátne ustanovenia ako výnimku z nariadenia (EÚ) 2019/1009, hoci sa neuplatňujú ako výnimka z nariadenia (ES) č. 2003/2003.
- (46) V dôsledku tejto komplexnosti vzniká otázka, či je možné považovať oznámenie, ktoré predložilo Maďarsko, za zachovanie vnútroštátnych ustanovení na účely článku 114 ods. 4 ZFEÚ, a nie za zavedenie vnútroštátnych ustanovení po prijatí harmonizačného opatrenia v súlade s článkom 114 ods. 5 ZFEÚ.
- (47) V prvom rade možno uviesť, že oznámené vnútroštátne ustanovenia sú v platnosti v ich súčasnom stave od roku 2006. Boli teda v platnosti v čase vypracúvania nariadenia (EÚ) 2019/1009, a preto predchádzajú uvedenému nariadeniu. Maďarsko tak nepožaduje zavedenie vnútroštátnych ustanovení po prijatí harmonizačného opatrenia, čo by bolo predmetom oznámenia podľa článku 114 ods. 5 ZFEÚ.
- (48) Na druhej strane by mohla vzniknúť otázka, či sa oznámené vnútroštátne ustanovenia zachovávajú v zmysle článku 114 ods. 4 ZFEÚ, keďže oznámené vnútroštátne ustanovenia sa v ich súčasnom stave nevzťahujú na hnojivá ES. Maďarsko má však v úmysle uplatňovať oznámené vnútroštátne ustanovenia aj na EÚ produkty na hnojenie. Aby to bolo možné, je potrebná úprava maďarských právnych predpisov.
- (49) S cieľom stanoviť, či oznámené vnútroštátne ustanovenia existovali pred harmonizáciou v zmysle článku 114 ods. 4 ZFEÚ, aj keď by bola potrebná ich mierna úprava, aby sa vzťahovali aj na EÚ produkty na hnojenie, kým hnojivá ES zostanú vylúčené, je dôležité posúdiť účel rozlišovania medzi článkom 114 ods. 4 a článkom 114 ods. 5 ZFEÚ.
- (50) Túto odlišnosť rieši judikatúra Súdneho dvora. Vo veci C-3/00 Dánsko/Komisia Súdny dvor rozhodol vo vzťahu k článku 95 ZES, ktorý zodpovedá článku 114 ZFEÚ:

„Rozdiel medzi dvomi situáciami uvedenými v článku 95 spočíva v tom, že v prvej situácii boli vnútroštátne ustanovenia prijaté pred harmonizačným opatrením. Zákonodarca Spoločenstva ich teda pozná, ale nemôže alebo nechce sa nimi riadiť pri harmonizácii. Považuje sa preto za prijateľné, aby členský štát požiadal o zachovanie svojich vnútroštátnych ustanovení. S týmto cieľom Zmluva o ES vyžaduje, aby takéto vnútroštátne ustanovenia boli opodstatnené dôležitými dôvodmi v zmysle článku 30 ES alebo ochranou životného alebo pracovného prostredia. Naopak v druhej situácii je vyššia pravdepodobnosť, že prijatie nových vnútroštátnych právnych predpisov ohrozí harmonizáciu. Inštitúcie Spoločenstva jednoznačne nemohli pri vypracúvaní harmonizačného opatrenia zohľadniť znenie vnútroštátnych ustanovení. V takom prípade sa nezohľadňujú požiadavky uvedené v článku 30 ES a prijateľné sú len dôvody týkajúce sa ochrany životného alebo pracovného prostredia pod podmienkou, že členský štát predloží nové vedecké poznatky a že potreba zaviesť nové vnútroštátne ustanovenia vyplýva z problému špecifického pre dotknutý členský štát, ktorý vznikol po prijatí harmonizačného opatrenia“⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Pozri C-360/14 P Nemecko/Európska komisia.

⁽⁷⁾ C-3/00 Dánsko/Komisia, bod 58. Ďalej potvrdené napr. vo veciach T-234/04 Holandské kráľovstvo/Komisia, bod 58, spojené veci T-366/03, T-235/04 Spolková krajina Horné Rakúsko a Rakúsko/Komisia, bod 62, a C-512/99 Nemecko/Komisia, bod 41.

- (51) Vzhľadom na citovanú judikatúru je potrebné vziať do úvahy, že účelom rozlišovania medzi článkom 114 ods. 4 a 5 ZFEÚ je zaviesť striktnější požiadavky na odôvodnenie v prípadoch, v ktorých je vyššia pravdepodobnosť, že dôjde k ohrozeniu harmonizácie z dôvodu, že zákonodarca v čase vypracovania harmonizačného opatrenia nepoznal príslušné vnútroštátne ustanovenie, a preto sa nezohľadnilo pri vypracúvaní harmonizačného opatrenia.
- (52) Ako už bolo uvedené, oznámené vnútroštátne ustanovenia sú v platnosti v ich súčasnom stave od roku 2006. Boli teda v platnosti v čase vypracúvania nariadenia (EÚ) 2019/1009, a preto predchádzajú uvedenému nariadeniu.
- (53) Z posúdenia vplyvu k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania hnojivých výrobkov s označením CE na trhu⁽⁸⁾, je ďalej zrejmé, že zákonodarca Únie poznal oznámené vnútroštátne ustanovenia pri vypracúvaní nariadenia (EÚ) 2019/1009. V dôsledku toho by sa mali oznámené vnútroštátne ustanovenia považovať za existujúce pred harmonizáciou z hľadiska článku 114 ods. 4 ZFEÚ.
- (54) Ako už bolo uvedené, nariadenie (EÚ) 2019/1009 sa považuje za relevantné harmonizačné opatrenie pre toto konkrétne posúdenie. Oznámené vnútroštátne ustanovenia sa majú preto posúdiť z hľadiska uvedeného nariadenia. Zostáva posúdiť, či sú oznámené vnútroštátne ustanovenia výnimkou z nariadenia (EÚ) 2019/1009 a či sú prísnejšie ako dané nariadenie.

2.1.2. Posúdenie prísnosti oznámených vnútroštátnych ustanovení vo vzťahu k nariadeniu (EÚ) 2019/1009

- (55) Zatiaľ čo limitná hodnota obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách stanovená v bode 3 písm. a) podbode ii) v PFC 1(B) a bode 2 písm. a) podbode ii) v PFC 1(C)(I) v časti II prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2019/1009, od ktorého sa oznámené vnútroštátne ustanovenia odchyľujú, je stanovená ako 60 mg/kg P₂O₅, oznámené vnútroštátne ustanovenia stanovujú limitnú hodnotu pre kadmium 20 mg/kg P₂O₅. Je preto zrejmé, že oznámené vnútroštátne ustanovenia sa odchyľujú od ustanovení nariadenia (EÚ) 2019/1009 a sú prísnejšie ako ustanovenia daného nariadenia.
- (56) Vzhľadom na už uvedené skutočnosti možno vyvodiť tieto závery: 1. oznámené vnútroštátne ustanovenia boli prijaté pred harmonizačným opatrením a zákonodarca ich poznal v čase vypracúvania harmonizačného opatrenia, konkrétne nariadenia (EÚ) 2019/1009. Mali by sa preto považovať za opatrenie existujúce pred harmonizáciou podľa článku 114 ods. 4 ZFEÚ a 2. oznámené vnútroštátne ustanovenia, ktoré sú odchylné od bodu 3 písm. a) podbodu ii) v PFC 1(B) a bodu 2 písm. a) podbodu ii) v PFC 1(C)(I) v časti II prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2019/1009, sú prísnejšie ako nariadenie (EÚ) 2019/1009.
- (57) Komisia sa preto domnieva, že oznámenie predložené Maďarskom je plne prípustné podľa článku 114 ods. 4 ZFEÚ.

2.2. Posúdenie podstaty veci

- (58) V súlade s článkom 114 ods. 4 a ods. 6 prvým pododsekom ZFEÚ musí Komisia zistiť, či sú splnené všetky podmienky umožňujúce členskému štátu zachovať si vnútroštátne ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od harmonizačného opatrenia Únie stanoveného v uvedenom článku.
- (59) Komisia musí najmä posúdiť, či sú oznámené vnútroštátne ustanovenia opodstatnené na základe dôležitých dôvodov uvedených v článku 36 ZFEÚ alebo dôvodov, ktoré sa týkajú ochrany životného alebo pracovného prostredia, a či neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie oprávneného sledovaného cieľa. Okrem toho v prípadoch, v ktorých sa Komisia domnieva, že vnútroštátne ustanovenia splňajú uvedené podmienky, musí podľa článku 114 ods. 6 ZFEÚ skontrolovať, či tieto vnútroštátne ustanovenia neslúžia svojoľnej diskriminácii alebo skrytému obmedzovaniu obchodu medzi členskými štátmi a či nebránia fungovaniu vnútorného trhu.
- (60) Z hľadiska časového rámca stanoveného článkom 114 ods. 6 ZFEÚ Komisia pri preskúvaní, či sú vnútroštátne opatrenia oznámené podľa článku 114 ods. 4 ZFEÚ opodstatnené, musí vychádzať z odôvodnenia predloženého oznamujúcim členským štátom. Dôkazné bremeno spočíva na žiadajúcom členskom štáte, ktorý sa usiluje o zachovanie vnútroštátnych opatrení.

⁽⁸⁾ Pozri posúdenie vplyvu k návrhu Komisie zamerané osobitne na limitnú hodnotu kadmia, SWD(2016) 64 final, ČASŤ 2/2; <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2016/EN/SWD-2016-64-F1-EN-MAIN-PART-2.PDF>; pozri najmä strany 5, 6, 25, 28, 29, 32 a prílohu I.

- (61) Ak má však Komisia k dispozícii informácie, na základe ktorých môže byť potrebné preskúmať harmonizačné opatrenie Únie, od ktorého sa oznámené vnútroštátne ustanovenia odchyľujú, môže takéto informácie vziať do úvahy pri posudzovaní oznámených vnútroštátnych ustanovení.

2.2.1. Stanovisko Maďarska

- (62) Stanovisko Maďarska vo vzťahu k obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách s obsahom aspoň 5 % P_2O_5 je motivované dlhodobou ochranou pôdy a výslednou ochranou ľudského zdravia a životného prostredia.
- (63) Maďarsko vo svojom oznámení Komisii analyzovalo predpokladané účinky limitnej hodnoty 60 mg/kg P_2O_5 stanovenej v nariadení (EÚ) 2019/1009 na svoje vnútroštátne územie. Táto limitná hodnota vyvolala vážne obavy, pokiaľ ide o ochranu ľudského zdravia a životného prostredia. Kadmium sa kvalifikuje ako karcinogénna látka a je zaradené medzi najtoxickejšie prvky. Rastliny ľahko absorbujú kadmium, čím sa kadmium dostáva do potravinového reťazca. Pokiaľ ide o úmrtia na rakovinu pľúc, Maďarsko je na vrchole rebríčka v Únii a na svete. Maďarsko preto zdôrazňuje potrebu ďalšieho zníženia expozície účinkom kadmia, ktoré sa dostáva do tela konzumáciou potravín.
- (64) Vzhľadom na to, že bola stanovená štatistická súvislosť medzi expozíciou všeobecnej populácie účinkom kadmia a zvýšeným rizikom rakoviny, okrem iného rakoviny pľúc, Maďarsko chce znížiť ďalšie vystavenie svojho obyvateľstva účinkom kadmia prostredníctvom nižšej limitnej hodnoty vo fosforečných hnojivách.
- (65) Popri obavách o zdravie ľudí Maďarsko takisto predložilo odôvodnenia týkajúce sa ochrany životného prostredia a dlhodobej ochrany svojich pôd, ktoré sú prevažne kyslé alebo extrémne kyslé, a preto náchylnejšie na akumuláciu kadmia, v dôsledku čoho vyžadujú väčšiu ochranu.
- (66) Maďarsko vo svojom zdôvodnení vychádza zo štúdií, v ktorých je hromadenie kadmia v ľudskom tele dané do súvislosti s viacerými zdravotnými problémami, v najvýznamnejšej miere s rakovinou pľúc, ale takisto s chronickým zlyhaním obličiek a osteoporózou⁽⁹⁾. Maďarsko vo svojom oznámení vychádza aj z rôznych zdrojov týkajúcich sa hromadenia kadmia v pôde⁽¹⁰⁾. Maďarsko potvrdzuje existenciu priamej súvislosti medzi hromadením kadmia v pôde, nevyhnutným prenosom do potravín a krmív a nežiaducimi zdravotnými účinkami na ľudí.
- (67) Prevažná väčšina fosforečných hnojív na maďarskom trhu sú hnojivá ES. Napriek tomu má väčšina hnojív ES na maďarskom trhu obsah kadmia nižší ako 20 mg/kg P_2O_5 . Vzhľadom na to, že 95 % dovážaných hnojív už zodpovedá budúcej limitnej hodnote 60 mg/kg P_2O_5 stanovenej v nariadení (EÚ) 2019/1009, Maďarsko sa obáva, že sa vývoj dovozu v budúcnosti zmení, čo povedie k výraznému zvýšeniu obchodovania s výrobkami s vyšším obsahom kadmia ako 20 mg/kg P_2O_5 , v dôsledku čoho dôjde k ďalšiemu hromadeniu kadmia v pôde a jeho následnému prenosu do potravinového reťazca.

2.2.2. Zhodnotenie stanoviska Maďarska

2.2.2.1. Opodstatnenie na základe dôležitých dôvodov uvedených v článku 36 ZFEÚ alebo dôvodov týkajúcich sa ochrany životného alebo pracovného prostredia

- (68) Cieľom oznámených vnútroštátnych ustanovení je dosiahnuť vyššiu úroveň ochrany zdravia a života ľudí a životného prostredia, než akú zabezpečuje nariadenie (EÚ) 2019/1009 z hľadiska expozície účinkom kadmia, tým, že sa zabráni ďalšiemu hromadeniu kadmia v pôde. Tento cieľ sa má dosiahnuť prostredníctvom zachovania nižšej maximálnej limitnej hodnoty kadmia vo fosforečných hnojivách, ktoré obsahujú aspoň 5 hm. % P_2O_5 , v porovnaní s harmonizovanou limitnou hodnotou stanovenou v nariadení (EÚ) 2019/1009.

⁽⁹⁾ Napr. HORVÁTH, O., MAKRAINÉ HORVÁTH, A. Z., *A csontritkulás, korunk „néma járványa“*, Nővér, 2006, zv. 19, č. 2; MÁTYUS, J., OLÁH, A., ÚJHELYI, L., KÁRPÁTI, I., BALLA, J., *Az idült vesebetegség epidémiája szükségessé teszi a glomerulus filtrációs ráta számítását*, Orvosi Hetilap, 2008, zv. 149, č. 2, s. 77 – 82; a IARC Monographs Volume 100C Cadmium and Cadmium Compounds, 2012.

⁽¹⁰⁾ Napr. ADRIANO, D. C., *Trace Elements in Terrestrial Environments. Biogeochemistry, Bioavailability and Risks of Metals*, (2. vyd.), Springer-Verlag, New York, 2001; ALLOWAY, B. J. (vyd.), *Heavy Metals in Soils*, Blackie and Son Ltd. Glasgow and London, John Wiley and Sons Inc. New York, 1990.

- (69) Z hľadiska ochrany zdravia a života ľudí je potrebné uviesť, že pre ľudí je kadmium nepodstatný a toxický prvok a nemá žiadny prínos pre rastliny ani zvieratá. Najmä oxid kademnatý bol klasifikovaný ako karcinogénna látka kategórie 2 podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ⁽¹¹⁾.
- (70) Výskyt kadmia v rastlinách a príjem kadmia z potravín by z dlhodobého hľadiska mohli viesť k nežiaducim účinkom na ľudské zdravie. Okrem toho sa po absorbovaní do ľudského tela účinne ukladá a hromadí v tele počas celého života človeka ⁽¹²⁾.
- (71) Kadmium môže poškodiť obličky, spôsobiť nadmernú produkciu beta-2-mikroglobulínu, proteínu vylučovaného v moči, čo je biologický ukazovateľ fungovania obličiek. Závažnosť účinku závisí od trvania a úrovne pôsobenia kadmia. Poškodenie kostry je ďalším závažným následkom chronickej expozície účinkom kadmia na úrovniach o niečo vyšších, ako sú hodnoty, pri ktorých sú včasným indikátorom hodnoty beta-2-mikroglobulínu v moči. Kadmium sa ukladá najmä v pečeni a obličkách, jeho vylučovanie je pomalé a v ľudskom tele môže zostať celé desaťročia.
- (72) Všeobecná verejnosť je vystavená pôsobeniu kadmia z viacerých zdrojov vrátane fajčenia. V prípade nefajčiarov sú najvýznamnejším zdrojom príjmu kadmia potraviny. Kadmium je primárne toxické pre obličky, ale môže spôsobovať aj demineralizáciu kostí a bola stanovená štatistická súvislosť so zvýšeným rizikom rakoviny pľúc, sliznice matrice, močového mechúra a prsníka ⁽¹³⁾. Okrem toho nemožno vylúčiť zdravotné riziká u dospelých fajčiarov a u ľudí s nedostatočným ukladaním železa v tele a/alebo žijúcich v blízkosti priemyselných zdrojov ⁽¹⁴⁾.
- (73) Vzhľadom na vysokú úmrtnosť na rakovinu pľúc v Maďarsku je jeho záujem o vylúčenie ďalšej expozície účinkom kadmia odôvodnený.
- (74) Ďalšie hromadenie kadmia v pôdach môže mať okrem vplyvu na ľudské zdravie aj negatívny vplyv na biodiverzitu pôdy, a tým na funkcie pôdy (napr. rozkladanie organickej hmoty), ako aj na kvalitu podzemných vôd v dôsledku vylúhovania do pôdy. Na toxicitu aj biologickú dostupnosť kadmia majú vplyv vlastnosti pôdy. Mobilita a biologická dostupnosť sú vyššie v kyslejších pôdach a nižšie v kriedových/vápenatých pôdach. Približne polovica pôd Maďarska je kyslých alebo extrémne kyslých, čo vedie k situácii špecifickej pre tento členský štát, v dôsledku čoho je zvlášť zraniteľný z hľadiska hromadenia kadmia v pôdach.
- (75) Obavy týkajúce sa rizika, ktoré predstavuje kadmium pre ľudské zdravie a životné prostredie, už Rada uviedla vo svojom uznesení z 25. januára 1988 ⁽¹⁵⁾. Rada zdôraznila význam obmedzenia prienikov kadmia do pôd zo všetkých zdrojov vrátane difúzných zdrojov (napr. atmosférickej depozície, fosforečných hnojív, čistiarenskeho kalu a iných) okrem iného prostredníctvom „vhodných regulačných opatrení týkajúcich sa obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách na základe vhodnej technológie, ktorá si nevyžaduje neprimerané náklady a zohľadňuje environmentálny stav v jednotlivých regiónoch Spoločenstva“.
- (76) V odôvodnení 15 nariadenia (ES) č. 2003/2003 sa už uviedlo, že Komisia má v úmysle riešiť otázku neúmyselného znečistenia minerálnych hnojív kadmiumom.
- (77) V roku 2002 Vedecký výbor pre zdravotné a environmentálne riziká dospel k záveru, že limitná hodnota 40 mg/kg P₂O₅ alebo vyššia by viedla k hromadeniu kadmia vo väčšine pôd Európskej únie. Naproti tomu sa predpokladalo, že pri limitnej hodnote 20 mg/kg P₂O₅ alebo nižšej by nedošlo k dlhodobému hromadeniu v pôde počas 100 rokov, ak sa neberú do úvahy iné prieniky kadmia.

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1).

⁽¹²⁾ Pozri vedeckú správu Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín o expozícii európskej populácie kadmiumom prostredníctvom stravy z roku 2012 zverejnenú na adrese: https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/scientific_output/files/main_documents/2551.pdf [Vestník EFSA (EFSA Journal) 2012; 10(1)].

⁽¹³⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) 2012; 10(1).

⁽¹⁴⁾ Správa o posúdení rizika v EÚ týkajúca sa kadmia a oxidu kademnatého, ako sa uvádza v SWD(2016) 64 final, s. 11.

⁽¹⁵⁾ Ú. v. ES C 30, 4.2.1988, s. 1.

- (78) Komisia vo svojom návrhu nariadenia (EÚ) 2019/1009 ⁽¹⁶⁾ dospela na základe vedeckých údajov dostupných pri posudzovaní vplyvov k záveru, že kadmiové kovy a oxid kademnatý môžu vo všeobecnosti predstavovať závažné riziká pre zdravie. Komisia navrhla stanovenie limitnej hodnoty 60 mg/kg P₂O₅ vo fosforečných hnojivách a postupné zníženie tejto limitnej hodnoty na 20 mg/kg P₂O₅ počas 12 rokov po uplatnení nového nariadenia.
- (79) Okrem toho sa všeobecne uznáva, že kadmium v hnojivách je nepochybne najväčším zdrojom prieniku kadmia do pôdy a potravinového reťazca. ⁽¹⁷⁾ V nariadení (EÚ) 2019/1009 sa stanovuje limitná hodnota 60 mg/kg P₂O₅ platná od 16. júla 2022. Prevažná väčšina hnojív dostupných na európskom trhu už spĺňa túto limitnú hodnotu. Aj keď je na základe dostupných vedeckých údajov zavedenie tejto limitnej hodnoty krok správnym smerom, nie je pravdepodobné, že z dlhodobého hľadiska dôjde k výraznému zníženiu hromadenia kadmia v pôdach.
- (80) Uznávajúc potrebu ambicióznejšej harmonizovanej limitnej hodnoty obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách v budúcnosti, nariadenie (EÚ) 2019/1009 zaväzuje Komisiu, aby prehodnotila tieto limitné hodnoty s cieľom znížiť ich, ak to bude možné.
- (81) Na základe uvedených skutočností je potrebné zohľadniť, že maximálna limitná hodnota stanovená v oznámených vnútroštátnych ustanoveniach je odôvodnená potrebou ochrany ľudského zdravia a života a ochrany životného prostredia.

2.2.2.2. Neexistencia svojoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi alebo prekážky pre fungovanie vnútorného trhu

a) Neexistencia svojoľnej diskriminácie

- (82) V článku 114 ods. 6 ZFEÚ sa Komisia zaväzuje overiť, či zachovanie oznámených opatrení neslúži svojoľnej diskriminácii. Podľa judikatúry Súdneho dvora ⁽¹⁸⁾ sa v záujme vylúčenia diskriminácie nesmú podobné situácie posudzovať rozdielne a rozdielne situácie sa nesmú posudzovať rovnako, pokiaľ to nie je objektívne odôvodnené. Neexistencia diskriminácie znamená, že vnútroštátne obmedzenia obchodu sa nemôžu využívať tak, aby spôsobili diskrimináciu, pokiaľ ide o tovar pochádzajúci z iných členských štátov.
- (83) Oznámené vnútroštátne ustanovenia sa uplatňujú na domáce produkty aj na produkty vyrobené v iných členských štátoch. Vzhľadom na neexistenciu akéhokoľvek dôkazu, ktorý by svedčil o opaku, možno dospieť k záveru, že oznámené vnútroštátne ustanovenia nie sú prostriedkom svojoľnej diskriminácie.

b) Neexistencia skrytého obmedzovania obchodu

- (84) Vnútroštátne opatrenia, ktoré stanovujú prísnejšie podmienky na uvedenie produktov na trh ako nariadenie Únie, by obvykle predstavovali prekážku v obchode. Dôvodom je, že v dôsledku vnútroštátneho ustanovenia sa v prípade niektorých z produktov, ktoré sa zákonným spôsobom uvádzajú na trh vo zvyšnej časti Únie, predpokladá, že sa neuvedú na trh v dotknutom členskom štáte. Podmienkami stanovenými v článku 114 ods. 6 ZFEÚ sa má zabrániť tomu, aby sa obmedzenia založené na kritériách uvedených v odsekoch 4 a 5 uvedeného článku uplatňovali v prípade neprimeraných dôvodov a aby v skutočnosti predstavovali hospodárske opatrenia komplikujúce dovoz výrobkov z ostatných členských štátov, a teda prostriedok nepriamej ochrany vnútroštátnej výroby ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁶⁾ COM(2016) 0157 final – 2016/084 (COD).

⁽¹⁷⁾ Pozri štúdiu Revisiting and updating the effect of phosphate fertilizers to cadmium accumulation in European agricultural soils (Prehodnotenie a aktualizácia vplyvu fosforečných hnojív na akumuláciu kadmia v európskych poľnohospodárskych pôdach) od Erika Smoldersa a Laetitie Sixovej, ktorú realizovala spoločnosť Fertilizers Europe v roku 2013, zverejnenú na adrese http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_168_rd_en.pdf.

⁽¹⁸⁾ Napr. C-492/14, Essent Belgium, bod 80, rozhodnutie Komisie z 8. mája 2018 o vnútroštátnych predpisoch o pridávaní dusitanov do určitých mäsových výrobkov, ktoré oznámilo Dánsko, C(2018) 2721, bod 52 (Ú. v. EÚ L 118, 14.5.2018, s. 7), rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Fínskou republikou podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/348/ES, bod 38, rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Švédskym kráľovstvom podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/347/ES, bod 39, rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Rakúskou republikou podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/349/ES, bod 39.

⁽¹⁹⁾ Rozhodnutie Komisie z 8. mája 2018 o vnútroštátnych predpisoch o pridávaní dusitanov do určitých mäsových výrobkov, ktoré oznámilo Dánsko, C(2018) 2721, bod 54, rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Fínskou republikou podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/348/ES, bod 40, rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Švédskym kráľovstvom podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/347/ES, bod 41, rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Rakúskou republikou podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/349/ES, bod 41.

- (85) Vzhľadom na to, že oznámené vnútroštátne ustanovenia takisto ukladajú hospodárskym subjektom so sídlom v iných členských štátoch v inak harmonizovanej oblasti prísnejšiu limitnú hodnotu obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách, mohli by predstavovať skryté obmedzovanie obchodu alebo prekážku pri fungovaní vnútorného trhu.
- (86) Keďže neexistuje žiadny dôkaz naznačujúci, že vnútroštátne ustanovenia predstavujú v skutočnosti opatrenie na ochranu vnútroštátnej výroby, možno skonštatovať, že nie sú skrytým obmedzovaním obchodu medzi členskými štátmi. Komisia preto musí zvážiť, či oznámené vnútroštátne ustanovenia predstavujú prekážku pre fungovanie vnútorného trhu.

c) Neexistencia prekážok pre fungovanie vnútorného trhu

- (87) V článku 114 ods. 6 ZFEÚ sa Komisia zaväzuje overiť, či zachovanie oznámených opatrení predstavuje prekážku pre fungovanie vnútorného trhu. Túto podmienku nemožno vysvetľovať tak, že zakazuje schválenie akéhokoľvek vnútroštátneho opatrenia, ktoré môže ovplyvniť fungovanie vnútorného trhu. V skutočnosti akékoľvek vnútroštátne opatrenie, ktoré sa odchyľuje od harmonizačného opatrenia zameraného na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu, vo svojej podstate predstavuje opatrenie, ktoré pravdepodobne ovplyvní vnútorný trh. Aby sa v dôsledku toho zachoval užitočný charakter postupu stanoveného v článku 114 ZFEÚ, v zmysle článku 114 ods. 6 ZFEÚ sa koncept prekážky pre fungovanie vnútorného trhu musí chápať ako neprimeraný účinok, pokiaľ ide o sledovaný cieľ⁽²⁰⁾.
- (88) Pri posudzovaní toho, či sú oznámené vnútroštátne ustanovenia primerané a potrebné na dosiahnutie ich cieľa, je potrebné vziať do úvahy viaceré faktory. Komisia musí vyhodnotiť, či je úroveň ochrany vyplývajúca z limitnej hodnoty kadmia stanovenej v maďarských právnych predpisoch účinná pri ochrane ľudského zdravia a života na jednej strane a životného prostredia na strane druhej.
- (89) Oznámené vnútroštátne ustanovenia majú chrániť ľudské zdravie a životné prostredie tým, že vylúčia hromadenie kadmia v pôde. Maďarsko vo svojom oznámení Komisii odôvodňuje potrebu výnimky odkazom na konkrétne okolnosti týkajúce sa osobitnej zraniteľnosti maďarskej populácie v dôsledku vysokého počtu úmrtí na rakovinu pľúc a kyslosti pôdy.
- (90) Pokiaľ ide o úmrtia na rakovinu pľúc, Maďarsko je na vrchole rebríčka v Únii a na svete. Maďarsko preto zdôrazňuje potrebu ďalšieho zníženia expozície účinkom kadmia, ktoré sa dostáva do tela konzumáciou potravín. Okrem toho približne polovica pôd Maďarska je kyslých alebo extrémne kyslých, čo vedie k situácii špecifickej pre tento členský štát, v dôsledku čoho je zvlášť zraniteľný z hľadiska hromadenia kadmia v pôdach.
- (91) Okrem toho sa stanovila maximálna limitná hodnota koncentrácie kadmia v hnojivách na úrovni 20 mg/kg P₂O₅ alebo nižšej ako účinný nástroj na vylúčenie dlhodobého hromadenia kadmia v pôde počas 100 rokov.
- (92) Ak sa zohľadnia aj prvky, ktoré sa týkajú osobitnej situácie Maďarska, možno oznámené vnútroštátne ustanovenia považovať za potrebné na dosiahnutie cieľov, ktoré sledujú.
- (93) Maďarsko okrem toho tvrdí, že vo väčšine hnojív na trhu je obsah kadmia nižší ako limitná hodnota 20 mg/kg P₂O₅, aj keď sa to v súčasnosti nevyžaduje v prípade hnojív ES. Stanovenie limitnej hodnoty 20 mg/kg P₂O₅ preto výrazným spôsobom nenaruší trh.

⁽²⁰⁾ Rozhodnutie Komisie z 8. mája 2018 o vnútroštátnych predpisoch o pridávaní dusitanov do určitých mäsových výrobkov, ktoré oznámilo Dánsko, C(2018) 2721, bod 55 (Ú. v. EÚ L 118, 14.5.2018, s. 7), rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Fínskou republikou podľa článku 95 bod 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/348/ES, bod 42, rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Švédskym kráľovstvom podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/347/ES, bod 43, rozhodnutie Komisie z 3. januára 2006 o vnútroštátnych ustanoveniach oznámených Rakúskou republikou podľa článku 95 ods. 4 Zmluvy o ES týkajúcich sa maximálne prípustného obsahu kadmia v hnojivách, 2006/349/ES, bod 43.

- (94) Uplatňovanie iných opatrení, napríklad uplatnenie obmedzení, by bolo veľmi ťažké prakticky regulovať a nemuseli by sa dosiahnuť ciele, ktoré sledujú. Komisia sa domnieva, že zachovanie oznámených vnútroštátnych ustanovení nie je neprimerané a nepredstavuje prekážku fungovania vnútorného trhu v zmysle článku 114 ods. 6 ZFEÚ.
- (95) Vzhľadom na túto analýzu sa Komisia domnieva, že je splnená podmienka týkajúca sa neexistencie prekážok fungovania vnútorného trhu.

2.2.2.3. Časové obmedzenie

- (96) Aby bolo možné obmedziť vnútroštátne opatrenie a prípadnú prekážku fungovania vnútorného trhu na to, čo je jednoznačne nevyhnutné na dosiahnutie cieľov sledovaných Maďarskom, je potrebné vnútroštátnu výnimku časovo obmedziť. Ak by sa harmonizovaná limitná hodnota v budúcnosti stanovila na úrovni limitnej hodnoty Maďarska alebo nižšej, výnimka by už nebola nevyhnutná.
- (97) Harmonizovanú limitnú hodnotu by bolo možné stanoviť na úrovni limitnej hodnoty Maďarska alebo nižšej len prostredníctvom rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady na základe návrhu Komisie, napríklad v zmysle revízie uvedenej v článku 49 písm. b) nariadenia (EÚ) 2019/1009. Obdobie, na ktoré sa udeľuje výnimka, by preto týmto rozhodnutím nemalo byť obmedzené na určitý dátum, ale malo by zodpovedať takémuto budúceму rozhodnutiu zákonodarcu.
- (98) Je to v súlade s článkom 3 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/1009, v ktorom sa stanovuje, že výnimky z nariadenia (ES) č. 2003/2003 v súlade s článkom 114 ods. 4 ZFEÚ vo vzťahu k obsahu kadmia sa môžu uplatňovať naďalej, kým sa nebudú na úrovni Únie uplatňovať harmonizované limitné hodnoty obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách, ktoré sa rovnajú vnútroštátnym hodnotám alebo sú nižšie.
- (99) Schválenie oznámených vnútroštátnych ustanovení preto má platiť, až kým sa na úrovni Únie nebude uplatňovať revidovaná harmonizovaná limitná hodnota rovná limitnej hodnote Maďarska alebo nižšia.

3. ZÁVERY

- (100) Z hľadiska uvedených skutočností by sa malo dospieť k záveru, že oznámenie Maďarska o zachovaní vnútroštátnych ustanovení, ktoré sa odchyľujú od nariadenia (EÚ) 2019/1009, predložené 19. júla 2019, je prípustné.
- (101) Komisia okrem toho konštatuje, že oznámené vnútroštátne ustanovenia:
- spĺňajú potreby z dôvodu ochrany ľudského zdravia a životného prostredia,
 - sú primerané sledovaným cieľom,
 - nie sú prostriedkom svojoľnej diskriminácie,
 - nepredstavujú skryté obmedzovanie obchodu medzi členskými štátmi.
- (102) Komisia preto zastáva názor, že oznámené vnútroštátne ustanovenia by sa mali schváliť,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Vnútroštátne ustanovenia oznámené Maďarskom podľa článku 114 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré sa odchyľujú od nariadenia (EÚ) 2019/1009 z hľadiska obsahu kadmia vo fosforečných hnojivách, t. j. pokiaľ ide o zákaz uvádzať na maďarský trh fosforečné hnojivá obsahujúce aspoň 5 hm. % P₂O₅ uvedené v bode 3 písm. a) podbode ii) v PFC 1(B) a bode 2 písm. a) podbode ii) v PFC 1(C)(I) prílohy I k nariadeniu (EÚ) 2019/1009 s obsahom kadmia vyšším ako 20 mg/kg P₂O₅, sú schválené až do uplatnenia revidovanej harmonizovanej limitnej hodnoty, ktorá sa rovná limitnej hodnote Maďarska alebo je nižšia, na úrovni Únie.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Maďarsku.

V Bruseli 17. júla 2020

Za Komisiu
Thierry BRETON
člen Komisie
